

ansøgerens ejendom, kan en nabo således kun gøre en fortrinsstilling gældende i det omfang, den pågældende har et aktuelt behov for arealet for at skabe harmoni mellem husdyrhold og jordtilliggende eller i en specialproduktion, jf. forslagens stk. 5.

Bestemmelsen tilgodeser hensyn til behovet for, at husdyrproducenter har mulighed for at erhverve eventuelt manglende areal for at skabe harmoni i bedriften, ligesom der lægges vægt på en hensigtsmæssig arrondering.

Ved vurderingen af suppleringsbehovet sker der samtidig en ændring, således at muligheden for at »bygge sig til mere jord« fjernes, idet der både ved den primære ansøger og naboer, der ønsker en fortrinsstilling, skal tages udgangspunkt i det aktuelle behov, beregnet på grundlag af bestående husdyrhold, bygninger og anlæg m.v.

Den primære ansøger skal således ikke længere kunne foretage suppleringsjord på grundlag af en nært forestående besætningsudvidelse, når der er naboer, der ønsker en fortrinsstilling til suppleringsjord. Vurderingen af, om der er tale om et aktuelt behov for suppleringsjord, skal herefter – både ved den primære ansøger og ved de fortrinsberettigede – ske på grundlag af husdyrhold, bygninger og anlæg m.v. på tidspunktet for erhvervelsen, medmindre der er tale om ganske særlige forhold, f.eks. en midlertidig reduktion ved besætnings sygdom eller nyetablering på en ejendom, hvor besætningen bringes op på samme niveau som tidligere.

Fortrinsstillingen for bedrifter med en væsentlig specialproduktion, f.eks. gartnerier, planteskoler, bærproduktion, frugtplantage, m.v., opretholdes i øvrigt uændret inden for reglerne i forslagens stk. 5, nr. 3.

Det præciseres endvidere i fortrinsreglerne, jf. forslagens stk. 3, nr. 4, at det er en forudsætning for at opnå en fortrinsstilling, at den pågældende ejer vil erhverve jorden til en pris, der svarer til sædvanlig handelspris for landbrugsjord af tilsvarende bonitet i området. Hvis parterne ikke kan blive enige, kan den pris, der er afgørende for fortrinsstilling, fastsættes af jordbrugskommissionen. Kommissionen kan også bestemme størrelsen og den nærmere afgrænsning af det areal, der omfattes af fortrinsreglerne.

Der er – som hidtil – alene tale om en fortrinsstilling og ikke en fortrinsret til suppleringsjord. Hvis der er konstateret en fortrinsstilling, kan ejeren af den pågældende ejendom således frit vælge at afhænde ejendommen til anden side.

Ved harmonireglerne og reglerne om fortrinsstilling kan udtagne arealer ikke danne grundlag for køb af suppleringsjord, uanset at der ikke må udspredes husdyrgødning på braklagte arealer. Dette

har baggrund i, at der ved de gældende udtagningsordninger (braklægning, arealstøtte m.v.) er tilvejebragt en fleksibilitet, hvorved husdyrproducenter dels under nærmere angivne betingelser kan overføre udtagningsforpligtelsen til anden ejendom, dels frit kan vælge at udlægge de braklagte arealer på jorder, der ejes, eller på jorder, der tilforpagtes til samdrift.

Udtagne arealer kan heller ikke danne grundlag for tilforpagtning og samdrift ud over begrænsningerne i lovens § 9, stk. 1, nr. 2.

Det bemærkes, at reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord herefter har samme indhold, hvad enten der er tale om erhvervelse med henblik på sammenlægning efter reglerne i § 13 eller med henblik på erhvervelse af yderligere en landbrugsejendom efter reglerne i forslagens § 16, stk. 3, jf. § 18, stk. 6 og 7. Fortrinsstillingen indtræder således i begge situationer, når en ansøger vil komme til at eje mere end 70 ha.

Administrationen af reglerne om fortrinsstilling forudsættes som hidtil at finde sted i forbindelse med annoncering i lokale aviser, hvor der gives en frist på 4 uger til at gøre en fortrinsstilling gældende over for den ansøgte jordomlægning.

Med henblik på at forenkle jordbrugskommissionens behandling af jordfordelingssager efter jordfordelingsloven er det hensigten at fastsætte bestemmelser om, at den annoncering af igangsættelsen af en jordfordelingssag, der er forudsat i jordfordelingsloven, skal udformes således, at den samtidig tjener som fornøden annoncering efter eventuelle naboer med fortrinsstilling.

Fortrinsreglerne finder ikke længere anvendelse i situationer, hvor der er tale om sammenlægning af landbrugsejendomme, som den pågældende ansøger i forvejen er lovlig ejer af.

Til de øvrige bestemmelser i § 13

Den gældende arealgrænse på 125 ha i § 13, stk. 1, foreslås på baggrund af reglerne om udtagning af landbrugsjord (braklægning, arealstøtte m.v.) forhøjet til 150 ha.

Udtagne arealer kan ikke danne grundlag for køb af suppleringsjord ud over arealgrænsen på 150 ha med henblik på at skabe harmoni i bedriften mellem besætning og jordtilliggende. Ved beregningen af suppleringsjordsbehov efter harmonireglerne sker der samtidig en ændring, således at det ikke længere er muligt at »bygge sig til mere jord«, jf. bemærkningerne ovenfor om bestemmelserne i § 13, stk. 3-5, om fortrinsreglerne.

Den nye formulering af § 13, stk. 2, nr. 3, litra a, skal tydeliggøre de hidtil gældende regler samtidig